

แบบฟอร์มมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP)

ชื่อหน่วยงาน สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์	คู่มือการปฏิบัติงานการขับเคลื่อนตัวชี้วัด
	ชื่อตัวชี้วัด จำนวนจังหวัดคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามกฎหมาย ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานส่วนกลาง ศูนย์อนามัย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่น ผ่านกลไกคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขต (Scope)

ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกิจกรรมการดำเนินงานของส่วนกลาง ศูนย์อนามัย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในการขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นผ่านกลไก คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

3. คำจำกัดความ (Definition) (ถ้ามี)

“จังหวัดคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามกฎหมายด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ” หมายถึง การดำเนินการของจังหวัดที่มีวัตถุประสงค์มุ่งคุ้มครองสิทธิของประชาชนตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมอนามัย 3 ฉบับ ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 ที่คุ้มครองกลุ่มทารกและเด็กเล็ก (แรกเกิด - 3 ปี) ให้ได้รับการปกป้องจากกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด และสิทธิที่จะได้กินนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือน 2) พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ที่คุ้มครองสิทธิวัยรุ่น (อายุ 10 – 19 ปี) ให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง การรับข้อมูลข่าวสารและความรู้ รับการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ รับการรักษา ความลับและความเป็นส่วนตัวได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างสมภาคและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ ได้รับสิทธิอื่นใดที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามกฎหมายนี้ และ 3) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่คุ้มครอง ปกป้องประชาชนจากผลกระทบต่อสุขภาพและได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

จังหวัดมีการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยจังหวัดมีการดำเนินงานในข้อ (1) หรือ (2) อย่างน้อย 1 ข้อ และ ข้อ (3) ดังนี้

- มีการสื่อสารข้อมูลแก่หน่วยงานภาคีเครือข่ายในเขตจังหวัดและกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับหลักการแนวทางการดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่นให้ได้รับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
- มีการดำเนินการรับเรื่องที่วัยรุ่นมีข้อเรียกร้อง ดำเนินการช่วยเหลือหรือประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการช่วยเหลือตามกรณีที่วัยรุ่นมีข้อเรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

กรณีจังหวัดไม่มีข้อเรียกร้องเรื่องวัยรุ่นขอรับความช่วยเหลือตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ให้ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

(3) มีการรวบรวมข้อมูลแจ้งหรือประสานกับศูนย์อนามัย เสนอรายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการแต่งตั้งหรือคณะทำงานเกี่ยวข้องใดที่มี เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559

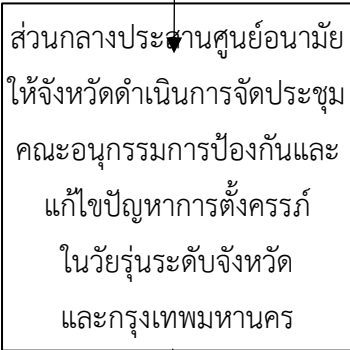
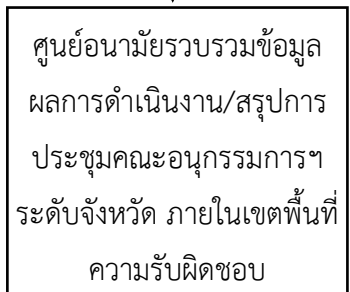

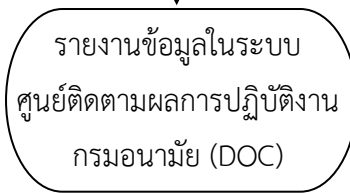
4. ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเกณฑ์ตัวชี้วัด
2. ศูนย์อนามัยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจากจังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
3. หน่วยงานส่วนกลางรวบรวมข้อมูลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559
4. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์วิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานขับเคลื่อนกฎหมาย จัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินงาน

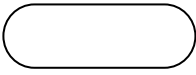
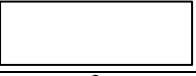
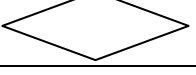
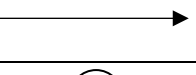

5. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedure)

1. หน่วยงานมอบหมายผู้รับผิดชอบตัวชี้วัด
2. ผู้รับผิดชอบวางแผนการดำเนินงาน กำหนดกิจกรรมโครงการ
3. ผู้รับผิดชอบส่วนกลางแจ้งศูนย์อนามัย
4. ส่วนกลางให้การสนับสนุนศูนย์อนามัยในการประสานทำความเข้าใจกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในการจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
5. ส่วนกลางประสานศูนย์อนามัยให้จังหวัดดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
6. ศูนย์อนามัยรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน/สรุปการประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อส่งให้ผู้รับผิดชอบส่วนกลาง
7. ผู้รับผิดชอบส่วนกลางสรุปรายงานประจำเดือน และประสานศูนย์อนามัยเพื่อติดตามกิจกรรมตามแผน (กรณีข้อมูลไม่ครบถ้วน)
8. รายงานข้อมูลในระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (DOC)

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
1		กำหนดให้กลุ่มงานและตัวบุคคล รับผิดชอบตัวชี้วัด	1 สัปดาห์	ผู้อำนวยการ	คำสั่งสำนักอนามัย การเจริญพันธุ์
2		กำหนดแผนงาน/กิจกรรมให้ศูนย์ อนามัยและสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดขับเคลื่อนการดำเนินงาน ผ่านกลไกคณะอนุกรรมการฯ ระดับ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร	3 วัน	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	
3		แจ้งรายละเอียดกิจกรรมที่เลือก ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระดับ จังหวัด โดยมีการดำเนินงานต่อไปนี้ 1. มีการมีการสื่อสารข้อมูลแก่ หน่วยงานภาคีเครือข่ายในเขตจังหวัด และ กทม. เกี่ยวกับหลักการแนวทางการ ดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือวัยรุ่น ให้ได้รับสิทธิตามกฎหมาย 2. มีการดำเนินการรับเรื่องที่วัยรุ่น มีข้อเรียกร้อง ดำเนินการช่วยเหลือ หรือประสานส่งต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการช่วยเหลือ 3. มีการรวบรวมข้อมูลแจ้งหรือ ประสานกับศูนย์อนามัย เสนอรายงาน ต่อคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด หรือ กทม. หรือคณะทำงานเกี่ยวข้อง ใดที่มี เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่น อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	1 สัปดาห์	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	
4		ส่วนกลางให้การสนับสนุนศูนย์ อนามัยในการประสาน ทำความเข้าใจกับสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดในการจัดประชุม คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับ	1 สัปดาห์	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียดงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ	เอกสารที่เกี่ยวข้อง
		จังหวัดและกรุงเทพมหานคร สนับสนุนงบประมาณ และคู่มือ แนวทางปฏิบัติ			
5	ส่วนกลางประสานศูนย์อนามัย ให้จังหวัดดำเนินการจัดประชุม คณะกรรมการป้องกันและ แก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ ในวัยรุ่นระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร	ส่วนกลางประสานศูนย์อนามัย ให้จังหวัดดำเนินการจัดประชุม คณะกรรมการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร พร้อม ทั้งสนับสนุนคู่มือ/แนวทางปฏิบัติ สำหรับฝ่ายเลขานุการในการ ดำเนินการจัดประชุมฯ	1 วัน	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	
6	ศูนย์อนามัยรวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงาน/สรุปการ ประชุมคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด ภายในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบ	ศูนย์อนามัยรวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงาน/สรุปการประชุม คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด ภายในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ เพื่อส่งให้ผู้รับผิดชอบส่วนกลาง	1 สัปดาห์	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	
7	ผู้รับผิดชอบส่วนกลาง สรุปรายงานประจำเดือน	ผู้รับผิดชอบส่วนกลางสรุปรายงาน ประจำเดือน และประสานศูนย์ อนามัยเพื่อติดตามกิจกรรมตามแผน (กรณีข้อมูลไม่ครบถ้วน)	3 วัน	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	
8	รายงานข้อมูลในระบบ ศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (DOC)	ผู้รับผิดชอบส่วนกลางรายงานข้อมูล ในระบบศูนย์ติดตามผลการ ปฏิบัติงาน กรมอนามัย (DOC)	1 วัน	กลุ่มพัฒนา เทคโนโลยี อนามัยการ เจริญพันธุ์	

สัญลักษณ์ที่ใช้

	จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ
	กิจกรรมและการปฏิบัติงาน
	การตัดสินใจ เช่น การตรวจสอบ การอนุมัติ
	แสดงถึงทิศทาง หรือการเคลื่อนไหวของงาน
	จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้นตอน

6. ภาคผนวก (ถ้ามี)

1. พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559
2. หนังสือคู่มือฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
3. แนวทางการปฏิบัติการขับเคลื่อนกลไกการดูแล ช่วยเหลือวัยรุ่น ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559
4. แนวปฏิบัติในการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานคร กรณีประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์